

4 mei 2015: dodenherdenking op het ereveld te Loenen

("Vrijheid heeft onderhoud nodig")

Op dinsdag 4 mei vond op het bekende ereveld te Loenen de traditionele dodenherdenking plaats die wordt georganiseerd door de Nederlandse Oorlogsgravenstichting.

Dit bijzondere ereveld heeft niet de gebruikelijke opzet van lange rijen grafstenen die strak in het gelid staan, maar de 3600 platte grafstenen liggen verspreid over het 17 hectare grote bosgebied. Ook militairen die naderhand in één van de Nederlandse VN-missies zijn omgekomen, kunnen hier hun laatste rustplaats krijgen zoals de in Uruzgan omgekomen Timo Smeehuizen.

Dit jaar waren ook twee leden van de SMC uitgenodigd om samen met kolonel b.d. Peter Klein (namens het Veteranenplatform) en een vertegenwoordiger van de Dutch Biker Veterans Association, de zogenaamde 'koepelkrans' te leggen.

De plechtigheid vond plaats op het grote veld tegenover de kleine witte houten kapel op dit sfeervolle en rustieke ereveld in de bossen bij Loenen. Het begin werd aangekondigd door het traditionele luiden van de kleine klok op de kapel en daar tegenover zaten de autoriteiten en de honderden vertegenwoordigers van de vele uiteenlopende organisaties van oud-militairen, veteranen, verzetsstrijders, Engelandvaarders, militaire vakbonden, voormalige overzeese gebiedsdelen, overlevenden van de nazi-kampen en de zeer opvallende, in stoere motorpakken geklede, vertegenwoordigers van de 'Dutch Biker Veterans Association (DBVA) die ondanks hun ruige outfit een strakke demo gaven van exercitie en discipline.

“Vrijheid heeft onderhoud nodig”:

Dit was het thema van de toespraak waarmee de Minister van Defensie, mevrouw J.A. Hennis-Plasschaert, de plechtigheid opende. Zij wees erop dat 'vrijheid' ook 70 jaar na de tweede wereldoorlog helemaal niet zo vanzelfsprekend is als sommigen maar graag willen denken. Ook nu, anno 2015, heeft onze vrijheid telkens 'onderhoud' nodig want oplaaiende rassenhaat, discriminatie, anti-semitisme en onverdraagzaamheid knagen aan de fundamenteën van die vrijheid en als we niet goed voor het onderhoud zorgen, dan stort die vrijheid in. Mevrouw Hennis citeerde daarbij de Amerikaanse oud-president Jefferson die ooit zei dat permanente waakzaamheid de prijs is voor onze vrijheid. Uit de vele duizenden oorlogsverhalen koos zij twee voorbeelden van vrouwen die hun verzetswerk in de oorlog met de dood hebben moeten bekopen en een daarvan betrof haar eigen verre overgrootmoeder die in Amsterdam in haar pension onderduikers herbergde.

Zoals zo velen werd zij verraden, opgepakt en gemarteld waarna zij uiteindelijk door ontbering in Ravensbrück omkwam.

“Gebruik je spiegel met beleid en verstand”

Zo zou je het thema kunnen omschrijven van de toespraak door de Hoofdkrijgsmachtrabbin, kolonel D.M. Sebbag. Deze in het uniform van de Koninklijke Marechaussee geklede geestelijke begon zijn toespraak op verrassende wijze door te verwijzen naar zijn eerste autorijles waarbij de instructeur hem wees op het belang van de achteruitkijkspiegel. Om veilig vóóruit te kunnen rijden, is het belangrijk om regelmatig via de spiegel naar achter te kijken. De rabbijn gebruikte dit beeld als metafoor voor het leven: je moet niet alleen maar in de spiegel naar het verleden blijven kijken maar ook niet alleen maar de blik op de toekomst gericht te hebben zonder ooit naar het verleden om te willen kijken. Regelmatig een korte blik op het verleden werpen om vanuit de lessen van dat verleden, beter de weg naar de toekomst aan te kunnen. De rabbijn rondde zijn toespraak af met lovende woorden over 'de mannen en vrouwen van de Marechaussee' die in binnen- en buitenland en in het verleden en heden zulk belangrijk werk doen en ons aller respect verdienen.

Na stemmige koralen, gespeeld door de Politiekapel Noord-en Oost Gelderland, declameerden drie leerlingen van de Koninklijke Scholengemeenschap Apeldoorn prachtige gedichten waarna de Minister van Defensie samen met de voorzitter van de Nederlandse oorlogsgravenstichting, als eersten een krans legden bij het monument 'de vallende man' op dit ereveld. Vele organisaties volgend haar voorbeeld maar ook vele bezoekers legden er hun eigen boeket bij de officiële kransen.

Na de 'taptoe' en het uit volle borst meegezongen 'Wilhelmus' kreeg iedere aanwezige een tulp uitgereikt met het verzoek die ergens op het ereveld bij één van die 3600 graven te leggen. Bij deze wandeling over het ereveld vallen telkens weer de jonge leeftijden op van al die omgekomen militairen, verzetsstrijders, willekeurige slachtoffers van Duitse represaillemaatregelen, mannen uit de 'Arbeitseinsatz' en anderen; inderdaad vaak jonger dan mijn eigen kinderen nu .